

Влашко—трѣбата за възстаніе и България подъ предводителството на Асѣня и Петра успѣ да извоюе на 1189 г. миръ въ Ловечъ, споредъ който въздигна се отъ ново вѣхтото аспарухово Княжество. Тогава Византійцитѣ послѣдвахъ пакъ третійтъ си способъ за женитбени свѣрзки съ царствующій домъ, за растлѣваніе на българскитѣ вейможи, за подпалваніе у тѣхъ страститѣ да подигатъ династически въпроси и да послоатъ върху короната... И когато забелѣзахъ, че България при всичко това криво-лѣво вѣрви и неотпада, и че при това новъ подобенъ на Българитѣ врагъ се подига отъ брѣговетѣ на Сава и Дунавъ (Сърбитѣ), и напредва побѣдоносно къмъ югъ, тѣ, безъ да дочакатъ окончателнїйтъ и толкозъ желаннїйтъ плодъ отъ своята политика, т. е. распадванїето на България подъ край на нѣколко части, — прѣбѣрзахъ и смислихъ да употребятъ пакъ четвъртїйтъ начинъ на своята политика, та посредствомъ Ивана Кантакузина повикахъ Турцитѣ отъ Мала Азія отсамъ въ Европа, за да ги сразятъ съ Българитѣ и Сърбитѣ, — а сами да се ползуватъ и противъ единтѣ и противъ другитѣ. Но турската дружина излѣзе по счастлива отъ Кіевската: тя слѣдъ като покори Славянетѣ, и подобно Свѣтославу обѣрнѣ силата си противъ Цариградъ, неимѣ да претърпи поражение (както Святославъ подъ Одринъ на 970 г.) но влѣзе тѣржественно въ Цариградъ на 1453 г...

Всичко това отъ страна на Византїйцитѣ. Но исторїята показва нѣколко примѣра, че и Българитѣ сѣ се ползували отъ незгодитѣ на Византїйцитѣ. Тѣй Тербелъ прибра при себе на 702 г. испаденїйтъ отъ Цариградскїй престолъ Юстиниана II, възвѣрнѣ го пакъ на прѣстола му, и се ползува твѣрдѣ много отъ тая своя «политика». Сѣщїй български царъ, подобно Николаю Павловичу (който въ л. 1833 помогнѣ на Цариградъ противъ Египтянетѣ), ходи на 716 съ войска и порази Арапитѣ, които бѣхъ обсадили Цариградъ. Но че посетїѣ настанѣхъ естественнїтѣ сношенїя между Българитѣ и Арапитѣ за сѣюзъ противъ Цариградъ, това се види отъ извѣстното но несполученото послание на Крума до арапскїй халифъ както и отъ това, дето единъ арапинъ подучилъ Българитѣ да правятъ обсадни машини, съ които Крумъ превзе